

לקיש, אם קנין פירות כקנין הגוף, **כתנאי** הוא שנחלקו, שאף התנאים של הבריייתא הבאה, במחלוקת זו נחלקו?

א. המקדיש את שדה אחוזתו [היא שדה שהגיע אליו בירושה מכח חלוקת הארץ בימי יהושע], הרי המקדיש יכול לגואלה מן ההקדש עד היובל; ואם לא גאלה המקדיש מן ההקדש, אלא גאלה אחר מן ההקדש, הרי שביובל יוצאת השדה מן הגואל, ומתחלקת לכהנים.

ואם לא גאלה איש מן ההקדש, אלא היא ביובל ביד ההקדש, נחלקו בדבר תנאים בערכין כה ב אם יש לכהנים זכות בה, ודעת רבי אליעזר היא, שהיא נשאת ביד ההקדש.⁽⁶⁾

וקניינם שהיו קונים בשדה "קנין הגוף" הוא, ואף שעתיד הוא לחזור ביובל אינו אלא אפקעתא דמלכא, ואינו קנין לזמן ולפירות בלבד.⁽⁴⁾

אם כן [אפילו תימא בזמן שהיובל נוהג] לא קשיא שתי הקושיות האחרונות לריש לקיש; כי:

הא — המשנה בבכורים — **ביובל ראשון**, שקניינו קנין הגוף הוא, לכן מביא וקורא לכולי עלמא.

הא — שאמר ריש לקיש: מביא ואינו קורא — **ביובל שני**.⁽⁵⁾

לימא, האם נאמר שמחלוקת רבי יוחנן וריש

אחד מהמעכבים את חלות היובל הוא חזרת שדות לבעליהם, כמבואר בראש השנה ט ב, ואם כל השדות שביובל שני לא נמכרו אלא לזמן, ולא מתקיים חזרת שדות לבעליהן [שהרי מתחילה לא נמכרו אלא עד היובל, ואין זו חזרה], אם כן איך חל יובל כלל?! וצייין שם לעיין בדברים עמוקים שכתב בזה ה"חזון איש" בכתובות סימן עה סק"ב.

וב"קהלות יעקב" שם כתב, דבפשוטו יש לומר, שאין חזרת שדות לבעליהן מעכבת את היובל, אלא כשהיו שדות אמורות לחזור ולא החזירום בעליהם ביובל, אבל כשאין שדות מכורות כלל, אין זה מעכב בחלות היובל, [ומיהו הביא שם דמפשוטת הגמרא בראש השנה שם, נראה לא כן, וראה מה שכתב שם].

6. רש"י בכל מקום נוקט כדעת רבי אליעזר, וזה הוא שכתב כאן רש"י בד"ה שדה אחוזה: "וכשהיא יוצאת ביובל מיד הלוקחה מן הגזבר מתחלקת לכהנים.

4. החת"ם סופר [ד"ה בההיא] תמה על זה: אטו ברשיעי ושופטני עסקינן, דלא ידעו מאי דכתיבי בספר אורייתא דמשה: "והארץ לא תמכר לצמימות כי לי הארץ"?! וראה מה שכתב שם.

5. א. ראה לשון רש"י לעיל מז ב ד"ה המוכר שדהו לפירות, ובמה שכתב המהר"ם שיף כאן. ב. הרמב"ם [בכורים ד ז] מפרש דלא כרש"י, אלא "יובל ראשון" הוא פעם הראשונה שמכר המוכר את שדהו, ו"יובל שני", הוא שמכר המוכר את שדהו פעם שניה אחר שחזרה אליו ביובל קודם, וראה "פני יהושע".

ג. ראה "מחנה יהודה" שדימה סברת הגמרא כאן למה שכתבו התוספות לעיל מג א ד"ה מי [ראה בהערות שם, שצויין ל"קהלות יעקב" שם].

ד. ב"קהלות יעקב" לראש השנה סימן ט הביא בשם האחרונים להקשות, לפי שיטת רש"י שמן היובל השני המכירה מעיקרא אינה אלא לזמן, אם כן לא יתקיים כלל יובל שני, שהרי